

pokládá zajisté i u hospodyně pro její obor nabytou zkušenost a jistou vyškolenost. Ostatně jest tu rozhodnou jen skutečná povaha prací žalobce jako krámského prodávače, kterou nelze posuzovati ani s hlediska řeznického řemesla, ani s hlediska hospodyně vedoucí domácnost.

Čís. 15342.

Provádí-li stavebník, jenž není členem organizace uzavřevší kolektivní smlouvu, stavbu ve vlastní režii, může ujednat se svými dělníky i nižší mzdy a jiné pracovní podmínky, než jsou stanoveny v kolektivní smlouvě. Přiměřenost odměny, nebyla-li její výše výslovně ujednána, jest pak posouditi podle § 273 c. ř. s. podle výše mzdy stanovené v hromadné smlouvě pracovní a platící v místě, kde stavba byla provedena.

(Rozh. ze dne 1. července 1936, Rv I 1181/36.)

Žalovaná firma prováděla odklizení budov a k práci na tom přijala do služeb žalobce. Při přijetí do práce musil žalobce, jak přednesl, podepsati revers, v němž potvrdil, že jde o práce nouzové a že proto se na ně nevztahují ustanovení kolektivní smlouvy stavebních dělníků jinak v místě, kde pracoval, platné. Žalovaná nebyla členem skupiny zaměstnavatelů, která ony kolektivní smlouvy v stavebních živnostech uzavřela, kdežto žalobce byl členem organizace zaměstnanců tuto smlouvu uzavřevší. Podle těchto smluv činila hodinová mzda stavebního dělníka 4·25 Kč, kdežto podle zmíněného reversu byla stanovena částkou 3 Kč. Žalobce popíráje platnost ujednání podle reversu, ježto podpis na něm byl vynucen nátlakem, tvrdí, že se na něho vztahují ustanovení kolektivní smlouvy pro obor stavební, jak platila v okrese, kde pracoval, a domáhá se proto na žalované rozdílu mezi mzdou, jaká mu byla vyplácena, a mzdou, jež mu podle kolektivní smlouvy přísluší. První soud žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d uznal částečně podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Je nesporné, že žalovaná firma nenáleží k organizaci zaměstnavatelů, která sjednala kolektivní smlouvu s organizací zaměstnanců, jejímž členem je žalobce. Kolektivní smlouvy jsou smlouvami soukromými, při jejichž ujednání smluvní organizace představují své členy, kteří podle hromadné smlouvy práv nabývají, jich pozbývají a pod. (Sb. n. s. 9145). Okolnost, že pro obor určité výdělečné činnosti byla sjednána hromadná smlouva, nemá tedy sama o sobě významu v případě, kde na některé straně vystupuje jako smluvník osoba nenáležící k příslušné organizaci, jež za své členy uzavřela kolektivní smlouvu. Žalovaná firma zjednala žalobce jako stavebního dělníka a žalobcův pracovní poměr jest tedy posuzovati výhradně podle individuální smlouvy sjednané mezi

ním a žalovanou firmou. Nezáleží na tom, zda žalovaná byla oprávněna k provozování stavitelské živnosti. Pracovní smlouva ujednaná mezi žalobcem a žalovanou firmou je platná, neboť sjednání takové smlouvy není zakázáno zákonem a nepříčí se ani jinak dobrým mravům, hledí-li se k tomu, že stavebník může stavbu provést i ve vlastní režii a k tomu účelu si zjednatí dělníky, a že jen provedení stavby musí se dít podle plánu a pod dozorem osoby k tomu podle zák. č. 193/93 ř. z. oprávněné, neboť jinak je provedení stavby trestné podle předpisů živn. řádu. Provádí-li stavebník stavbu ve vlastní režii, může sjednatí smlouvy se svými dělníky a ujednatí s nimi i nižší mzdy a jiné pracovní podmínky, než jsou stanoveny v kolektivních smlouvách, při čemž nesejde na tom, že pak může stavět i laciněji a zejména uspořít na daních. Žalobce však vyvozoval neplatnost smlouvy se žalovanou firmou ujednané zejména z toho, že na něho byl učiněn nedovolený nátlak, neboť dělníkům a také jemu bylo prý pohroženo různými újmami, zvláště odnětím poukázek na odběr potravin, kdyby nepodepsali prohlášení ze dne 10. září 1935. Kdyby toto žalobcovo tvrzení bylo pravdivé, šlo by o nespravedlivé donucení a žalobcovo přivolení ke smlouvě nebylo by projeveno svobodně (§ 869 obč. zák.). Smlouva by byla pro tento nedostatek vůle neplatnou a žalobce mohl by se domáhati na žalované firmě z důvodu jejího obohacení na úkor žalobcův (§ 1435 obč. zák.) přiměřeného platu za vykonané práce. Za přiměřenou odměnu lze tu mít při úvaze podle § 273 c. ř. s. mzdu v kolektivní smlouvě stanovenou, byla-li pro obor stavební činnosti sjednána hromadná smlouva, zavazující všechny stavitele a stavitelské zaměstnance na místě, kde sporná stavba byla provedena. První soud nepokládal žalobcem tvrzený nátlak za prokázaný, avšak žalobce napadl jeho rozsudek v tomto směru a bude tudíž na odvolacím soudě, aby se i touto výtkou obíral, o ní jednal podle zásady v § 33 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. stanovené a učinil v tomto směru potřebná zjištění.

Čís. 15343.

Kdy nejde o vodní družstvo ve smyslu vodního zákona.

Soudy jsou oprávněny i povinny samostatně posuzovati právní povahu vodovodního družstva, i když bylo sdružení správním úřadem uznáno podle § 56 vod. zák.

(Rozh. ze dne 1. července 1936, R II 275/36.)

P r v ý s o u d rozvrhuje nejvyšší podání nepřikázal vodovodnímu družstvu v K. na jeho přihlášenou pohledávku (příspěvky) v přednostním pořadí nic. **D ů v o d y:** Vodovodní družstvo v K. nemá přednostního práva na vyplacení příspěvků, protože bylo ustaveno k zřízení vodovodu, tudíž k účelu, který není uveden v § 52 mor. vodního zákona. **R e k u r s n í s o u d** přiznal na přihlášenou pohledávku tohoto družstva v přednostním pořadí určitou částku.

N e j v y š š í s o u d nepřiznal pohledávce vodovodního družstva přednostní pořadí.